

SIRBİSTAN VE BİRİNCİ BALKAN İTTİFAKI GİRİŞİMİ

- Milos Obrenovic Sırp İsyanı'nda 23 yaşındaydı. Ağabeyi , isyan sırasında isyanın liderlerindendi ve Karageorge'un rakibi konumundaydı. Ağabeyi zehirlendi ve taraftarları Karageorge'u sorumlu gördü. Karageorge'a karşı Miloş Obrenoviç'i desteklediler.
- 1813'te Osmanlı isyanı bastırdı ve Karageorge Avusturya'ya kaçtı. Miloş Sırp milli hareketinin lideri oldu. Osmanlı Devleti ile anlaşma yolunu tercih etti.
- 1817 yılı itibariyle Sırbistan özerklik kazanmakla birlikte iç karışıklıklar devam etmiştir.
- Miloş'un öncelikli amacı Obrenovic'ler için bir hanedanlık iznini Osmanlı Devleti'nden elde etmektir.

- Karageorge 1817'de Filiki Eteria ile irtibatlı olarak, Sırbistan'da isyan başlatmak için geri döndü. Miloş Karageorge'u öldürttü ve başını İstanbul'a gönderdi. Miloş Filiki Eteria ve Mora İsyanı'ndan uzak duracaktır.
- 1830'da Osmanlı Devleti Sırbistan'ın özerkliğini teyid etti. Obrenoviç hanedanını tanıdı.
- 1830'da Osmanlı Devleti, Sırp Kilisesinin, Fener Patrikhanesinden ayrılmasını ve özerk bir kilise olarak kurulmasını kabul etti (1766'da Fener'e bağlanmıştı). Fener Patrikliği bu durumu 1832'de tanıdı.

- Osmanlı Devleti, Kasım 1833'te de Sırbistan'ın topraklarının bir miktar güneye doğru genişlemesini kabul etti.
- Mehmet Ali Paşa Meselesi ve Rusya ile gelişen siyasi/askeri ilişkiler.
- 1835 Sırbistan'da iç karışıklıklar.
- 1838'de Osmanlı Devleti, Miloş'un itirazlarına rağmen, Rusya'nın isteğiyle özerk Sırbistan Prenslığı için ilk anayasayı ilan etti (Türk Anayasası).

Map. 3. The Expansion of Serbia, 1804-1913

- 1838 anayasası Sırbistan için çok güçlü bir senato (Konsey) kurmuştur.
- 17 daimi üye tarafından oluşturulan bu senato yasama yetkisine sahip olacaktır.
- Rusya etkisinde 17 senatör, yaşam boyu görev yapmak üzere Sırp knezleri arasından seçilmiş ve Miloş tarafından atanmıştır.

*Sırp Knezipliđi'nde İktidar Mücadelesi:
“1838 Türk Anayasası'nın (Turski Ustav)”
İlanı, Büyük Güçler ve Osmanlı Devleti*

Selim ASLANTAŞ

Hacettepe Üniversitesi

Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi Yıl 9 Sayı 17 (Bahar 2013)

- 1839'da Miloş Anayasayı reddetti ve tahttan çekildi. Prensligi oğlu Milan'a bıraktı.
- Milan hastaydı ve bir ay sonra öldü. Prens 17 yaşındaki diğer oğlu Mihailo oldu. Bir naiplik yönetimi kuruldu.
- 1842 Toma Vucic Perisic darbesi ve Anayasacılar (Polonya göçmenleri ve Czartoryski bağlantısı)
- 1842'de Milan devrildi ve Alexander Karageorgevic Sırbistan prensi oldu.

- Czartoryski'nin "Conseil sur la Conduite a suivre par la Serbie" raporu (1843) : Rusya ve Avusturya'ya karşı bir Güney Slavları devleti kurulması tavsiyesi.
- Sırbistan dışişleri bakanı Garasanin'in "Nacertanije" si: Osmanlı ve Avusturya İmparatorluklarının yıkılmasını esas alıyor. Bosna'nın ve Karadağ'ın hatta Arnavutluğun kuzeyinin Sırbistan'a katılmasını amaçlıyor.
- Garasanin Nacertanije'yi Karageorge'a sunuyor (1844).
- 1858 Alexander Karageorgevic'in toplanan meclis tarafından tahttan indirilmesi ve tahta tekrar Milos Obrenovic'in geçmesi. Miloş 1860'da öldü ve oğlu Mihailo tekrar Sırbistan prensi oldu. Garasanin tekrar dışişleri bakanlığına getirildi.
- Garasanin liderliğinde Sırbistan büyük bir Balkan ayaklanmasını örgütlemeye başladı. (İtalyan birliğiyle başlayan ve Alman birliğine giden süreçte zayıflayan Avusturya imparatorluğu)
- Karadağ'ın Hersek kışkırtması 1861. Osmanlı/Karadağ Savaşı 1861-1862. İşkodra Barış Antlaşmasıyla Karadağ Osmanlı vasal devleti oluyor.
- 1862 Belgrad Çukur Çeşme Olayı ve Belgrad'ın bombalanması.

Avrasya İncelemeleri Dergisi (AVİD), II/1 (2013), 271-310

**POLONYALI HOTEL LAMBERT VE BÜYÜK SIRBİSTAN
“NAČERTANIJE” PLANI (1840-1844)**

Hakan DEMİR*

- Rusya'ya karşı Polonya'da 1863 Ocak ayında isyan başladı. (Rusya'nın Fransa ile bozulan ilişkileri - 3 Mart 1859'da Fransa ve Rusya gizli bir antlaşma yapmıştı).
- Rusya, bu dönem Balkan gerilimini yatıştırmaya çalışıyor.

Vladislav B. Sotirovic

Serbia's Diplomatic Preparations for the Creation of the First Balkan Alliance, 1861–1864

- Sırbistan'ın, Osmanlı Devleti'ne karşı bir "Balkan İttifakı" kurma girişimi (III Napoleon'un milletler politikası):
- Romanya ile 26 Mayıs 1865 yapıldı ve 18 Ocak 1868'de yenilendi.
- Karadağ ile 23 Eylül 1866'da ittifak antlaşması yapıldı.
- Bulgar DEvrımcı Komitesi ile 22 Mayıs 1867'de ittifak.
- Yunanistan ile 26 Ağustos 1867'de ittifak antlaşması:
Teselya ve Epir Yunanistan'a; Bosna Sırbistan'a bırakılacaktı

- 1867'de Garasanin görevden alınıyor.
- 10 Haziran 1868'de Mihailo bir suikaste öldürülüyor. Ondört yaşındaki oğlu Milan tahta geçiyor. Tekrar naiplik yönetimi ve Sırbistan'ın Avusturya'ya yakınlaşması.
- 1869'da yeni anayasa. Parlamantonun gücü artırılıyor.